

Het toeval prikkelen, de wijk lezen en tijd maken voor het onverwachte. Zo bouw je een community.

Op een druilerige zaterdagochtend in november op weg naar Studio K in de Indische buurt. We zijn met een kleine groep, een mini RollingStone over de **Makassarplein Community**.

Het grote programma ging niet door omdat er te weinig aanmeldingen waren. Het alternatieve programma met koffie en taart (met dank aan Paul voor de Cappu+ uitnodiging!) gaat over de kleine verhalen.

Over het bouwen van communities, de verborgen wereld van een Bollywood-videotheek en de samenwerking met 'undercover-ambtenaren'.

Eigenlijk doen we met deze alternatieve rollingstone wat de communitymakers van het Makassarplein elke dag doen: het moment pakken en van een afzegging een kans maken. En op die manier beleven we onverwacht een *supercalifragilisticexpialidocious* mini RollingStone in de Indische buurt.

"Sinds mijn jeugd zit ik in sociale bewegingen, ik kan niet zonder. Zet me ergens neer in de wereld en ik weet een gemeenschap te vinden of te bouwen. Je praat met 1000 mensen, dan weet je wat er in de buurt leeft. Van

deze 1000 zijn er 10 met wie je iets kunt doen."

Zo begint **Mellouki Cadat's** verhaal over waarom hij actief is in de Makassarplein Community. Hij is een verbinder pur sang, die ruim 25 jaar in de buurt woont en zich op allerlei manieren inmengt: als actievoerder in de sociale bewegingen van de jaren 80, later als raadslid en sinds een aantal jaren als een van de gangmakers van de Makassarplein Community.

Zoals elke community heeft ook deze een 'club van vijf'; een hecht kernteam dat zich bezig houdt met het reilen en zeilen van de community.

Ook **Kibret Mekonnen** hoort daarbij. Hij is filmer en coacht bewoners bij het maken van hun eigen buurt-TV. Eerst jarenlang in Amsterdam West en sinds

een paar jaar ook in de Makassarpleinbuurt. Hij begon met een zelfportret: over hoe hij de buurt beleeft en hoe zijn woonomgeving eruit ziet. Kreeg contact met Mellouki en anderen van de Makassarplein Community en van het een kwam het ander. Zoals deze film over de community. Nu is hij één van de *steady keepers* van de community.

De Makassarplein Community is enorm divers, ze bestaat uit heel verschillende mensen, netwerken en initiatieven: winkeliers die hun winkelstraat oppimpen, een Food Night organiseren, communityleden die een open air filmfestival organiseren, de stichting M.O.I. (Maatschappelijke Ondersteuning en Integratie), werkgroepen die zich bezig houden met de inrichting van de buurt, zorg in de buurt, jongereninitiatieven, het ruilsysteem **Makkies**, de voorbereidingen van een Buurtrust en nog veel meer. En de community kan ook op veel belangstelling rekenen van *community watchers*. Laatst nog in het kader van het internationale onderzoek 'Civil Society at Crossroads' van www.pso.nl

Een bijzonder kenmerk is de goede relatie die de community met stadsdeel Oost heeft. Of beter gezegd vooral met een bepaalde ambtenaar van het stadsdeel: de participatiemakelaar **Rob van Veelen**. De samenwerking tussen de communitybuilders en Rob als participatiemakelaar lijkt van een leien dakje te gaan. Een relatie zonder cynisme, zonder dat de een de ander opeist. Mellouki noemt Rob 'de belicha-

ming van de kantelende ambtenaar'. En Kibret komt volgens eigen zeggen niet makkelijk in contact met mensen van de gemeente, wel met Rob. Maar wat doet Rob nou anders dan andere ambtenaren? Kibret: "Je voelt niet eens dat 't een ambtenaar is. Ik accepteer hem als een man die dichtbij is. Zo is dat."

Dit is hoe Rob werkt. "Ik spreek mensen gewoon aan. Je moet het moment pakken, het toeval prikkelen. Ik ben altijd op zoek naar maatschappelijk talent. Een paar jaar geleden zag ik iemand in de struiken bij het buurtplein. Ik vroeg hem wat hij aan het doen was. 'Iets moois aan het planten' was het antwoord. Twee jaar later was hij de grootste groencoördinator van de buurt. Je leest als het ware de wijk. Ik ben geïnspireerd door Jane Jacobs 'Dood en leven van grote Amerikaanse steden'. De stad als ecosysteem, het belang van alledaagse observaties: hoe ontmoet je elkaar, waar maken mensen praatjes, waarom loopt die ene slager wel goed en de andere niet, komen de bezoekers van de stayokay in gesprek met buurtbewoners? Om communities te bouwen en een swiep te geven moet je een beetje als culturele antropoloog te werk gaan."

Een voorbeeld daarvan is de manier hoe hij contact kreeg met Shazia van de Bollywood-videotheek in de Indische buurt. Hij was benieuwd wie

er zoal in de Bollywood-videotheek kwamen. Ging ernaar toe en kwam er achter dat het een sociaal trefpunt was voor vrouwen uit de buurt. Elke week komen er tientallen vrouwen die niet alleen video's huren, maar ook over hun huiselijke situatie praten, over vrijheid/onvrijheid, hun dromen, hun problemen en wat hen blij maakt. De zus van de eigenaar, **Shazia Ishaq**, werkte in de winkel. Zij was de helft van haar tijd bezig met dat soort gesprekken, kende honderden vrouwen uit de buurt. Aan Rob vertelde ze na een tijdje dat ze graag taallessen in het buurtcentrum wilde organiseren voor sommige van de videotheek-vrouwen en daarover in gesprek was met het buurtcentrum. Maar ze er was in het buurthuis al een aanbod voor taallessen, daarom kon ze er niet terecht. Rob bemiddelde dat ze er toch mee aan de slag kon gaan. Shazia werd de initiatiefnemer van

de **stichting Maatschappelijke Ondersteuning en Integratie (MOI)** die inburgeringslessen, schuldhulpverlening en andere ondersteuning voor bewoners van de Makassarbuurt organiseren.

Rob: "We zeggen wel vaak dat we (= de gemeente) 'van buiten naar binnen werken'. Maar dat gebeurt in de praktijk eigenlijk nog nauwelijks. Dat geldt ook voor het aangaan van actieve partnerschappen in de wijk, dat wil zeggen waar de gemeente als partner aansluit bij initiatieven uit de buurt. Als je niet oppast, worden alle initiatieven van burgers die het goed doen, op een gegeven moment gestructureerd en in een systeem gegooid."

Als voorbeeld daarvan noemt Rob de manier hoe op dit moment de begrippen burgerschap en 'civil society' voor gemeentelijk beleid worden geclaimd en geïnstitutionaliseerd. "Je kunt vinden dat je (als ambtenaar, wethouder, raadslid) burgerschap moet bevorderen omdat dat nou eenmaal beleidsdoel is en de gemeente ook niet gekke henkie is en alles kan blijven doen en betalen. Dan werk je vanuit het idee dat burgerschap verplicht is. Of je kunt vinden dat je ook als gemeente deel uitmaakt van de civil society en er zelf ook een rol in moet spelen, vaak als partner, soms als faciliteerder en mogelijkmaker. Bij de eerste visie (verplicht burgerschap) ben je vanuit je traditionele overheidsrol bezig. Want dan plaats je jezelf als overheid buiten de civil society en wil je bepalen hoe die moet functioneren. Bij het laatste werk je vanuit de nieuwe rol als gelijkwaardige partner. Voor deze rol moet je vooral alert en attent meedoen. Niks over de schutting gooien, maar met aandacht aanwezig zijn."

We horen op deze ochtend vooral veel over de persoonlijke ervaringen van Mellouki, Kibret en Rob, over hun manieren van samenwerken en community bouwen. Ik realiseer me dat wij (ikzelf dus ook) meestal meteen naar de 'wapenfeiten', de resultaten van het communitybouwen willen kijken en de waarde daarvan willen beoordelen: voor de initiatiefnemers zelf, andere bewoners, de wijk als geheel en hoe het de wereld beter maakt. Eigenlijk is het veel nuttiger en komen we veel meer te weten als we het over de manier van communitybouwen hebben. Als we met elkaar uitwisselen waarom en hoe we de dingen doen die we doen, wat onze drijfveren zijn. Zo kom je er veel beter achter hoe initiatieven ontstaan, waarom het verbinden soms wel lukt en soms niet.

Om de Makassarplein Community toch nog een beetje te beleven, ook zonder het oorspronkelijke programma, gaan we de buurt in. We maken kennis met de Haak-koningin van Amsterdam, Corry van Huisstede van **Haak In**. Een onderneem-

ster die van plastic tassen 'plastic wol' maakt, er mooie dingen van breit (van vlinderdassen tot registratorsstoelen en lampen) en die in de buurt verkoopt.

Ook komen we langs **Oost Indisch groen**. Een groene vrije ruimte op de voormalige opslagplaats van de stadsdeelwerf, met kas, eetbare muren, kooklessen en moestuinen. Waar ook op deze mistige novemberdag gewoon buiten gekookt wordt.

Als je al deze verhalen en initiatieven zo hoort en beleeft, krijg je het idee dat het eigenlijk heel makkelijk is om een community te bouwen. Wat heb je er nou helemaal voor nodig??

Wel iets wezenlijks natuurlijk: mensen die nieuwsgierig zijn naar anderen, die weten dat 'klein' eigenlijk 'groot' is, die verhalen verder kunnen brengen en die het moment weten te pakken.

O ja, en ook niet onbelangrijk voor communitybouwers: je moet altijd tijd vrijhouden voor het onverwachte, zoals mijn vriendin Irma zegt.

Bedankt Mellouki, Kibret en Rob voor jullie geestdriftige inzet en verhalen!

Birgit Oelkers
deelnemer en matchmaker RollingStone-
bijeenkomsten.
oelkers@planenaanpak.nl

De RollingStone bijeenkomsten worden geïnitieerd onder de vlag van Kracht in Nederland www.krachtinnl.nl. In elke bijeenkomst komt de kracht van een ander lokaal netwerk in beeld. Wil je op de hoogte blijven van volgende RollingStone bijeenkomsten of zelf een keer gastheer/vrouw zijn? Stuur dan een mailtje naar oelkers@planenaanpak.nl